

Sygn. akt VII U 111/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Chaciński
Protokolant:	sekretarz sądowy Anna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2015 r. w Lublinie

sprawy Z. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek odwołania Z. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 16 grudnia 2014 roku, nr (...) - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala Z. H. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia(...)roku.

VII U 111/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L. na podstawie przepisów ustawy z 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych odmówił Z. H. prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wnioskodawca nie spełnia warunków do uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego, gdyż nie legitymuje się 40 letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Wnioskodawca udowodnił jedynie 34 lata, 5 miesięcy i 27 dni powyższych okresów. Organ rentowy nie zaliczył do stażu ubezpieczeniowego pracy w gospodarstwie rolnym w okresie od 28 stycznia 1973 r. do 30 września 1979 r. z uwagi na to, że praca ta była wykonywana tylko po zajęciach lekcyjnych i w dniu wolnym od nauki, szkoła znajdowała się w dużej odległości od miejsca zamieszkania (decyzja – k. 67 akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł Z. H. domagając się ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego wskazując, że wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców (k. 2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu decyzji (k. 3 a.s.).

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. H. urodził się w dniu (...). W dniu (...) roku złożył wniosek o świadczenie przedemerytalne.

W toku postępowania, w celu ustalenia czy w nieuwzględnionym przez organ rentowy okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań wnioskodawcy (zeznania wnioskodawcy – k. 12v . – 13., 30 v), zeznań świadków: J. L. (zeznania świadka – k. 29v-30 a.s), K. R. (zeznania świadka – k. 30-30 v a.s.) oraz dowody nieosobowe w postaci świadectwa dojrzałości technikum zawodowego (k.11-12 akt ZUS), świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej(k.13 akt ZUS) zaświadczenia o zameldowaniu (k.15 akt ZUS), zaświadczenia dotyczącego arealu gospodarstwa rolnego (k.14 akt ZUS), zaświadczenia dotyczącego tytułu własności (k.16 akt ZUS), dołączonych akt organu rentowego dotyczących kapitału początkowego.

Z. H. w dniu (...)roku ukończył 16 lat. Wnioskodawca po ukończeniu szkoły podstawowej miał roczną przerwę w nauce. Od 1 września 1983 r. rozpoczął naukę w (...) Szkole (...) |P. w K.. Z dniem 28 sierpnia 1975 r Szkoła ta została przeniesiona do K.(informacja ze strony internetowej<http://www.zsr-korolowka.pl>). Szkoła przygotowywała do zawodu rolnika – mechanizatora upraw polowych.

Szkołę tę wnioskodawca ukończył(...) r. Następnie wnioskodawca uczęszczał do Technikum (...) w J., które ukończył 30 maja 1979 r. uzyskując tytuł technika rolnika

W okresie, w którym skarżący odbywał naukę jego rodzice F. i J. H. prowadzili gospodarstwo rolne o powierzchni 7,06, ha.

Rodzice wnioskodawcy posiadali zwykle narzędzia rolnicze, poza pracą w gospodarstwie rolnym zajmowali się także krawiectwem. Na około 3 hektarach uprawiali zboża, na powierzchni około hektara – ziemniaki, 20 arów zajmowała plantacja buraków cukrowych. Posiadali także ok 2,5 ha łąki. Rodzice wnioskodawcy posiadali również inwentarz żywy w postaci 15 świń, 3 krów, 5 cielaków dwóch koni i kur.

Odległość od miejsca zamieszkania wnioskodawcy do Szkoły w K. wynosiła ok.50 kilometrów.

Wnioskodawca wyjeżdżał do szkoły o 6.15 rano, najpierw motorem do miejscowości Ż., a następnie autobusem, który przyjeżdżał do K. przed 8. Do domu wracał o godzinie ok.16. Do Szkoły w J. z miejsca zamieszkania wnioskodawcy było ok 30 kilometrów. Dojazd zajmował około godziny Do domu wracał około 15.30.

Prace polowe rozpoczynały się w kwietniu. Wnioskodawca uczestniczył we wszelkich pracach polowych: bronowaniu, sadzeniu ziemniaków, koszeniu trawy, żniwach, wykopkach wywożeniu i roztrząsaniu obornika. Pomagał przy obrzędku zwierząt. Wnioskodawca pracował do 19.30 20 a w okresie letnim jeszcze dłużej.

W okresie zimowym od marca listopada do marca wnioskodawca wykonywał pracę przy obrzędku i wszelkie inne prace gospodarskie (noszenie wody, rąbanie drewna itp.).

Wnioskodawca wykonywał bądź był w gotowości do wykonywania pracy w gospodarstwie rodziców w wymiarze co najmniej 4 godziny dziennie.

Sąd podzielił zeznania wnioskodawcy i świadków w oparciu, o które dokonał ustaleń w sprawie. Są one logiczne, przekonywujące, wzajemnie się uzupełniają.

Sąd obdarzył wiarą zeznania świadków K. R. i J. L. i A. S., którzy posiadali wiedzę na temat pracy skarżącego w gospodarstwie rolnym rodziców. Mieszkali w tej samej miejscowości. Świadkowie mieli możliwość obserwacji, jakie czynności skarżący wykonywał pracując w gospodarstwie oraz ile czasu mu to zajmowało.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił również w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co

do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie Z. H. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.2 ust.1 pkt 5 ustawy 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn. Ponadto, jak stanowi dalej ustęp 3 wskazanego przepisu świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ustępie 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,
- w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych, nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,
- złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Jedyną okolicznością sporną w sprawie było zaliczenie do ogólnego stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców skarżącego w latach 1973 – 1979.

Wnioskodawca spełnia pozostałe przesłanki nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego wskazane w art.2 w/ w ustawy.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je jak okresy składkowe, przypadające przed 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i w judykaturze ustawy panuje pogląd, że osobą, która ubiega się o zaliczenie okresu pracy w gospodarstwie rolnym do stażu ubezpieczenia, musi spełnić kryteria pojęcia domownika, określonego w art. 6 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz.U. z 1998 roku Nr 7, poz. 25 ze zm.). Domownik to osoba bliska rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa albo w bliskim sąsiedztwie, stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy. Osoba taka powinna wykonywać pracę w gospodarstwie rolnym w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy pracowników, tj. minimum 4 godziny dziennie (wyroki Sądu Najwyższego z 2 lutego 1997 roku II UKN 96/96, OSNP 1997/23/473, z 13 listopada 1998 roku II UKN 299/98, 10 maja 2000 roku II UKN 535/99, Lex 49141).

Staość pracy w gospodarstwie rolnym nie zawsze jest równoznaczna z codziennym wykonywaniem czynności rolniczych, co może być uwarunkowane wielkością tego gospodarstwa, czy rodzajem produkcji rolniczej, ale pozostawania w ciągłej gotowości do wykonywania tej pracy również w zależności od sytuacji. Stąd też warunkiem jest zamieszkiwanie w pobliżu tego gospodarstwa, co zapewnia dyspozycyjność takiej osoby do pracy w tym gospodarstwie, w każdej chwili.

Co do zasady nie ma przeszkód w uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców także w czasie wakacji szkolnych, z tym, że wymiar czasu tej pracy winien przekraczać połowę pełnego wymiaru czasu pracy. Nie ulega przy tym wątpliwości, że doraźna pomoc wykonywana zwyczajowo przez dzieci osób zamieszkałych na terenach wiejskich nie stanowi pracy w gospodarstwie rolnym, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 u.e.r.f.u.s. Fundamentalnego zatem znaczenia nabiera ustalenie czy w zgłoszonym przez odwołującego okresie jego praca była wykonywana w koniecznym rozmiarze, czy nie miała ona charakteru tylko zwyczajowej pomocy świadczonej przez dzieci rodzicom (wyrok SA w Łodzi z dnia 9 września 2014 roku, III AUa 2480/13, LEX nr 1527052; wyrok SA w Krakowie z dnia 4 czerwca 2014 roku, III AUa 2222/13, LEX nr 1483741; wyrok SN z dnia 3 czerwca 2014 roku, III UK 180/13, LEX nr 1483963).

W ocenie Sądu Okręgowego ustalony stan faktyczny daje podstawę do przyjęcia, że praca wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym była stałą pracą w wymiarze co najmniej 4 godzin, a nie jedynie doraźną pomocą. Zwrócić bowiem należy uwagę, że gospodarstwo rodziców wnioskodawcy było gospodarstwem dość dużym, dominowały w nim tradycyjne uprawy. Inwentarz był bardzo liczny. Wnioskodawca był poza rodzicami jedynym dzieckiem pracującym w gospodarstwie, miał jeszcze kilkuletnią siostrę. Rodzice wnioskodawcy zajmowali się także krawiectwem. Wykonywał on stale wraz z rodzicami wszelkie prace związane z prowadzoną w gospodarstwie produkcją rolną. Należy także przyjąć, że wnioskodawca pracę w gospodarstwie wykonywał w powyższym wymiarze od 27 stycznia do końca sierpnia 1973 r. czyli do czasu rozpoczęcia nauki w szkole zawodowej. Dojazdy do szkoły w odległości 30 i 50 kilometrów w niniejszym stanie faktycznym mając na względzie wielkość arealu i konieczność stałego wykonywania prac gospodarskich nie wyłączają przyjęcia, że czas pracy wnioskodawcy wynosił co najmniej 4 godziny dziennie. Należy wziąć także pod uwagę profil obu szkół, które były szkołami przygotowującymi do zawodu rolnika.

Uwzględniając zatem dodatkowy okres pracy w gospodarstwie rolnym wnioskodawca legitymuje się co najmniej 40 miesięcznym okresem składkowym i nieskładkowym.

Spełnia zatem wszystkie przesłanki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Z tych względów Sąd na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.